

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. 1 Maja 8 18-200 Wysokie Mazowieckie, skryt. poczt. 53

☎ 275-86-12, fax. 275-86-13

e-mail biwy@praca.gov.pl

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE WYSOKOMAZOWIECKIM W I PÓŁROCZU 2010 roku

Październik 2010

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW.	4
2.1. Bezrobotni według zawodów.	4
2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów	7
2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.	8
3. ANALIZA OFERT PRACY.	9
3.1. Oferty pracy według zawodów.	9
3.2. Oferty pracy według PKD	11
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.	11
4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe	11
4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	16
4.3. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie	17
4.4. Szansa uzyskania oferty w zawodzie	18
5. WNIOSKI	20

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami) jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Opracowanie „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wysokomazowieckim w I półroczu 2010 roku” stanowi analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy powiatu wysokomazowieckiego. Podstawowym celem opracowania jest zdiagnozowanie zachodzących tu zmian w aspekcie zarówno popytu na pracę jak i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym. Na tej podstawie formułowane są oceny, wnioski i krótkotrwałe prognozy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych. Istotnym punktem raportu jest analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych na terenie powiatu wysokomazowieckiego, dokonywana na podstawie opracowanej w Departamencie Rynku i Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej metodologii ich wyodrębniania (monitoring).

Przygotowanie i opracowanie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie tendencji i zmian powiatowego rynku pracy. Dodatkowo zdefiniowanie zawodów, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony pracodawców umożliwia podejmowanie odpowiednich działań optymalizujących i umożliwiających dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do oczekiwań stawianych przez lokalnych pracodawców. Monitoring ma również istotne znaczenie w odniesieniu do wyznaczania kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawniania poradnictwa zawodowego oraz ułatwiania realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia.

Poprzez wskazanie kierunków rozwoju rynku pracy oraz ukazanie zmian zarówno w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych jak i w strukturze składanych przez pracodawców ofert pracy niniejsza analiza może być również pomocna dla organów administracji samorządowej, pracodawców oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. Może bowiem ułatwić podjęcie decyzji o wyborze zawodu przez osoby uczące się, kierunku zmiany doskonalenia zawodowego, uruchomieniu nowego kierunku kształcenia, jak również wskazać w jakich zawodach najłatwiej na lokalnym rynku pracy o pracowników, w przypadku jakich inwestycji łatwo może być o wykwalifikowaną siłę roboczą.

Podstawą opracowania są dane statystyczne jakimi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy w Wysokim Mazowieckiem za okres I półrocza 2010 roku; dotyczą one terenu całego powiatu wysokomazowieckiego. Raport został opracowany w wyniku analizy porównawczej danych statystycznych, poddając je wieloaspektowej weryfikacji według zmiennych takich jak: rodzaj zawodu, oferty pracy, grupy zawodowe, płeć osób bezrobotnych, długość pozostawania bez pracy, fluktuacja bezrobocia.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

2.1. Bezrobotni według zawodów

Wśród bezrobotnych z terenu powiatu wysokomazowieckiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wysokiem Mazowieckiem na koniec czerwca 2010 roku zarejestrowanych było 420 osób bez zawodu. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 17,89%. Wśród nich 44,74% stanowiły kobiety, 10,53% natomiast to bezrobotni absolwenci. Dynamikę osób bezrobotnych posiadających zawód i bez zawodu na koniec czerwca 2009 i 2010 roku przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Dynamika bezrobocia osób posiadających zawód i bez zawodu w 2009 i 2010 roku (stan na koniec czerwca)

Wyszczególnienie	2009		2010	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem	1706	100	1912	100
Posiadające zawód	1 286	75,38	1 570	82,11
Bez zawodu	420	24,62	342	17,89

W końcu czerwca 2010 roku spośród 1912 zarejestrowanych bezrobotnych 1570 posiadało zawód, (stanowili oni 82,11% ogółu). Wśród nich najliczniej reprezentowani byli przedstawiciele zawodów przedstawionych hierarchicznie w poniższej tabeli. W zawodach tych na koniec omawianego okresu zarejestrowanych było więcej niż 15 osób.

Bezrobotni wg zawodów w powiecie wysokomazowieckim (stan na koniec czerwca 2010 roku)

kod zawodu	nazwa zawodu	Bezrobotni		Absolwenci	Powyżej 12 m-cy
		Liczba	kobiety		
522107	Sprzedawca	98	86	36	12
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	81	70	0	23
321208	Technik rolnik	66	16	10	7
722204	Ślusarz	48	1	2	6
311502	Technik mechanik	45	2	0	7
931301	Robotnik budowlany	39	0	3	3
743304	Krawiec	38	36	0	9
312102	Technik informatyk	37	10	0	8

613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	36	13	7	3
512201	Kucharz	35	28	1	7
321309	Technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie	33	16	0	6
723105	Mechanik samochodów osobowych	33	0	22	0
914103	Robotnik gospodarczy	29	2	0	5
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	28	0	0	5
514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	25	20	1	3
712102	Murarz	25	0	2	1
742204	Stolarz	23	0	0	2
913207	Sprzątaczką	22	22	0	3
341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	21	14	0	5
241102	Ekonomista	18	14	0	2
247901	Specjalista administracji publicznej	18	9	5	3
512202	Kucharz małej gastronomii	18	10	6	4
713501	Monter/składacz okien	18	5	0	1
741104	Rzeźnik wędliniarz	18	3	0	4
419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	17	10	0	3
741203	Piekarz	16	2	1	2
341403	Organizator usług gastronomicznych [zawód szkolny: Technik organizacji usług gastronomicznych]	15	12	0	3

Porównując powyższą tabelę z taką samą z czerwca 2009 roku okazuje się, że struktura osób bezrobotnych nie uległa wielkim zmianom.

Struktura bezrobotnych według kwalifikacji zawodowych w układzie grup dużych wskazuje, że najliczniejszą kategorię tworzyły osoby posiadające zawody z grupy **robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (kod grupy 72)**. Stanowiły one 12,0383% ogółu bezrobotnych i 13,3049% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim: ślusarze, mechanicy pojazdów samochodowych, mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń.

Drugą pod względem wielkości grupę tworzyli bezrobotni sklasyfikowani w grupie **pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (kod grupy 74)**. Stanowili oni 11,2104% ogółu osób bezrobotnych, w tym 11,1589% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to głównie: krawcy, stolarze, masarze, piekarze, cukiernicy.

Trzecią kategorię osób tworzyli bezrobotni sklasyfikowani w grupie **pracownicy pozostałych specjalności (kod grupy 34)**. Omawiana grupa dotyczy 10,7643% ogółu bezrobotnych, w tym 6,4379% długotrwale bezrobotnych. W w/w grupie dominują pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej nie sklasyfikowani, agenci ds. sprzedaży (handlowcy) oraz organizatorzy turystyki i pokrewni.

Duży odsetek stanowią także osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy **średni personel techniczny (kod grupy 31)**. Wskaźnik dla tej grupy wynosi 9,0446% ogółu bezrobotnych, w tym 6,4379% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim technicy mechanicy, technicy informatycy.

Następne dość liczne grupy zawodów wśród zarejestrowanych bezrobotnych to **średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia (kod grupy 32)** – 8,344% ogółu osób bezrobotnych, oraz **pracownicy usług osobistych i ochrony (kod grupy 51)** – 7,0064%.

Z kolei najmniej licznymi grupami byli bezrobotni sklasyfikowani w grupach :

- **Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni (kod grupy 92)**. Stanowili 0,1911% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.
- **Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów (kod grupy 42)**. Stanowili 0,0670% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.
- **Kierownicy małych przedsiębiorstw (kod grupy 13)**. Stanowili 0,1274% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.
- **Kierownicy dużych i średnich organizacji (kod grupy 12)**. Stanowili 0,0637% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.
- **Ogrodnicy (kod grupy 62)** Stanowili 0,1274% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.

2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów

W I półroczu 2010 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wysokiem Mazowieckiem rejestrowało się 1727 osób, w tym 814 kobiet. W analizowanym okresie zarejestrowano ogółem 363 osoby nie posiadające zawodu tj. 21,02% ogółu rejestrujących się w tym okresie.

Spośród osób zgłaszających się do PUP najczęściej rejestrowało się z grupy zawodów **pracownicy pozostałych specjalności (kod grupy 34)**. Stanowili 14,293% ogółu rejestrujących się osób. Należy do niej: asystent ekonomiczny (87 osób, w tym 30 absolwentów), organizator usług gastronomicznych (29 osób, w tym 16 absolwentów),

organizator usług hotelarskich (24 osoby, w tym 8 absolwentów) oraz handlowiec (19 osób, w tym 0 absolwentów).

Drugą grupą zawodów, w której napływ bezrobotnych na ewidencję urzędu był znaczny stanowią **robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (kod grupy 72)**. Grupa ta stanowiła 10,9237% ogółu napływu. Najliczniej reprezentowane były zawody: mechanicy samochodów osobowych (33 osoby) ślusarze (29 osób), i mechanicy pojazdów samochodowych (23 osoby, w tym 6 absolwentów).

Trzecią grupą zawodów w której napływ bezrobotnych na ewidencję urzędu był znaczny stanowi **średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia (kod grupy 32)** (9,604%). Największy odsetek rejestrujących się osób zanotowano w zawodzie technik rolnik (64 osoby, w tym 20 absolwentów), technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie (34 osoby, w tym 23 absolwentów), technik żywienia i gospodarstwa domowego (15 osób, w tym 8 absolwentów).

Czwartą w kolejności grupą był **pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (kod grupy 74)**. Stanowił on 9,1641% ogółu rejestrujących się bezrobotnych. Bez pracy pozostawali: stolarz (23 osoby, w tym 3 absolwentów), krawiec (20 osób, w tym 1 absolwent), piekarz (12 osób, w tym 0 absolwentów), stolarz meblowy (12 osób, w tym 1 absolwent).

Osoby o wysokich kwalifikacjach tj. **pozostali specjaliści (grupa 24)** stanowili 8,5044% ogółu zarejestrowanych. W grupie tej bez pracy pozostawali m. in. specjaliści administracji publicznej (23 osoby, w tym 12 absolwentów), ekonomiści (18 osób, w tym 8 absolwentów), pedagog (16 osób, w tym 7 absolwentów), pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej nie sklasyfikowani (15 osób, w tym 8 absolwentów).

Bez pracy pozostawały także osoby z grupy 31 tj. **średni personel techniczny** (8,0644%). Największy odsetek rejestrujących się osób zanotowano w zawodzie technik mechanik (41 osób, w tym 5 absolwentów), technik informatyk (24 osoby, w tym 8 absolwentów), technik elektronik (11 osób, w tym 6 absolwentów).

2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.

Osoby poprzednio pracujące a będące bezrobotnymi na koniec miesiąca czerwca 2010 roku (1253 osoby) stanowiły 65,5% ogółu zarejestrowanych. Analiza bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wykazała, że dla największego odsetka tych osób (ponad 38% - 485 osób) nie udało się zidentyfikować rodzaju prowadzonej działalności

przez pracodawców. Natomiast 243 osoby (19,4%) pracowało w przetwórstwie przemysłowym, a ostatnim miejscem pracy dla 151 bezrobotnych (12,1%) był pracodawca zajmujący się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego.

Spośród analizowanych sekcji PKD ostatniego miejsca pracy najniższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych dotyczył sekcji: gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (0,0798% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), górnictwo i wydobywanie (0,0798% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę, i powietrze do układów klimatyzacyjnych (0,07988% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (0,7183% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (0,7183% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących)

Nie zanotowano natomiast osób bezrobotnych poprzednio pracujących w sekcji: organizacje i zespoły eksterytorialne.

3. ANALIZA OFERT PRACY.

3.1.Oferty pracy według zawodów.

Niezwykle ważnym elementem oceny rynku pracy, która pozwala określić skalę nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów, jest analiza ofert pracy. W I półroczu 2010 roku w wyniku działań pośrednictwa pracy do urzędu wpłynęło 880 ofert pracy.

Strukturę pozyskanych ofert pracy według grup zawodów przedstawia poniższe zestawienie, w którym wyodrębniono najliczniej występujące grupy zawodów według stanu na 30.06.2010 rok

Lp.	Kod zawodu	Nazwa grup zawodów	Oferty pracy	
			zgłoszone w I półroczu 2010 roku	w końcu I półrocza 2010 roku
1.	41	Pracownicy obsługi biurowej	27,0469 %	2 oferty

			238 ofert	
2.	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	13,6362% 120 ofert	5 ofert
3.	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	12,0455% 106 ofert	3 oferty
4.	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	9,5455% 84 oferty	3 oferty
5.	34	Pracownicy pozostałych specjalności (np. pracownicy administracji, telemarketerzy, asystenci bankowości)	6,1364% 54 oferty	5 ofert
7.	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,4546% 48 ofert	1 oferta
8.	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	4,5354% 40 ofert	6 ofert

Analizując dane przedstawione w załączniku T-I/P-3a dotyczące struktury ofert pracy w układzie grup dużych oraz elementarnych według klasyfikacji zawodów i specjalności wyodrębnić można propozycje zatrudnienia kierowane do:

➤ **Pracowników obsługi biurowej:**

- Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych) (419101) – 119 ofert,
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej nie sklasyfikowani (419190) – 55 ofert,
- Magazynier (413103) - 19 ofert

➤ **Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach w tym:**

- Robotnik gospodarczy (914103) – 70 ofert
- Sprzątaczką (913207) – 22 oferty
- Pomoc kuchenna (913204) – 12 ofert

➤ **Modelki, sprzedawców i demonstratorów w tym:**

- Sprzedawca (522107) – 103 oferty
- Sprzedawca w stacji paliw (522108) – 2 oferty

Łącznie oferty skierowane do tych trzech grup zawodowych stanowiły 45,68% (402 oferty) ogółu ofert pracy zgłoszonych do urzędu pracy w I półroczu 2010r.

Inne, również licznie zgłaszane oferty pracy dotyczyły pracy w zawodach:

- Kierowca samochodu ciężarowego (832302) – 33 oferty
- Robotnik drogowy (931203) – 24 oferty
- Fryzjer (514102) – 19 ofert
- Robotnik budowlany (931301) – 17 ofert
- Opiekunka dziecięca (513102) – 15 ofert
- Kucharz (512201) - 12 ofert
- Ankieter (4142010) – 10 ofert

Na koniec omawianego okresu w dyspozycji urzędu pozostawało 39 ofert pracy.

3.2. Oferty pracy według PKD

W I półroczu 2010 roku pracodawcy zgłosili do PUP 880 ofert pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców głównie w poniższych sekcjach PKD:

- Handel hurtowy i detaliczny 25,2273% (222 oferty)
- Przetwórstwo przemysłowe 11,8182 % (104 oferty)
- Administracja publiczna i obronna narodowa 9,5455% (84 oferty)
- Działalność profesjonalna, naukowa techniczna 8,1818% (72 oferty)
- Budownictwo 7,5000 % (66 ofert)
- Edukacja 6,9318% (61 ofert)
- Pozostała działalność usługowa 5,4545% (48 ofert)
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi 3,1975% (51 ofert)
- Transport i gospodarka magazynowa 4,0909% (36 ofert)
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna 3,6364% (32 oferty)

Oferty pracy pochodzące z powyższych sekcji klasyfikacji działalności stanowiły ponad 85% ogółu wszystkich pozyskanych ofert pracy.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Zjawisko deficytu lub nadwyżki w poszczególnych zawodach odnosi się do stosunku średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w I półroczu 2010 roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie

w analogicznym okresie. Aby prawidłowo zrozumieć opisywaną kategorię należy wyjaśnić pojęcia zawodu deficytowego i nadwyżkowego:

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody, dla których średnia miesięczna liczba bezrobotnych wynosi zero, wskazuje na fakt braku możliwości obliczenia wskaźnika.

Z prowadzonych w ostatnich latach analiz wynika, że na wysokomazowieckim rynku pracy zawody deficytowe występują rzadziej aniżeli zawody nadwyżkowe. Oznacza to, że trudno jednoznacznie i bardzo wyraźnie określić, na które zawody występuje duże i nie realizowane zapotrzebowanie ze strony pracodawców.

W związku z powyższym, w pełni rzeczywisty popyt na poszczególne zawody powinien być rozpatrywany z uwzględnieniem wszystkich możliwych źródeł pozyskiwania nowych pracowników. Często zdarzają się bowiem sytuacje, że pracodawcy poszukując pracowników korzystają nie tylko z usług urzędów pracy, traktując je jako alternatywne źródło pozyskiwania nowego personelu w stosunku do innych dostępnych metod rekrutacyjnych.

Do prezentacji i analizy zaliczono wszystkie zawody, dla których wskaźnik intensywności deficytu (stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie) jest wyższy niż 1,1.

Zawody deficytowe

(zawody deficytowe wg wskaźnika intensywności deficytu w I półroczu 2010r.)

	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w I półroczu 2010r.
1.	"931203"	Robotnik drogowy	12,0000
2.	"513102"	Opiekunka dziecięca	7,5000
3.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	6,6111
4.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	5,5000
5.	"322601"	Technik farmaceutyczny	5,0000

6.	"713101"	Dekarz	5,0000
7.	"713302"	Tynkarz	5,0000
8.	"412102"	Asystent rachunkowości [zawód szkolny: Technik rachunkowości]	4,0000
9.	"914103"	Robotnik gospodarczy	3,8889
10.	"346104"	Pracownik socjalny	3,0000
11.	"422202"	Rejestratorka medyczna	3,0000
12.	"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	3,0000
13.	"833308"	Operator suwnic [suwnicowy]	3,0000
14.	"512301"	Bufetowy [barman]	2,5000
15.	"913204"	Pomoc kuchenna	2,4000
16.	"413103"	Magazynier	2,3750
17.	"223401"	Farmaceuta – farmacja apteczna	2,0000
18.	"322503"	Technik weterynarii	2,0000
19.	"411101"	Sekretarka	2,0000
20.	"913207"	Sprzątaczk	1,6923
21.	"712201"	Betoniarz	1,6667
22.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	1,5000
23.	"343201"	Księgowy [samodzielny]	1,5000
24.	"712301"	Cieśla	1,5000
25.	"522107"	Sprzedawca	1,1705

Zawody **zrównoważone** (wartość wskaźnika zawiera się w przedziale 0,9-1,1) to zawody wykazujące równowagę na rynku pracy. Poniższa tabela przedstawia zawody zrównoważone występujące na wysokomazowieckim rynku pracy. Jest ich relatywnie mniej niż zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

LP.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	"213901"	Administrator sieci informatycznej	1,0000
2.	"213990"	Pozostali informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0000
3.	"244401"	Psycholog	1,0000

4.	"245101"	Dziennikarz	1,0000
5.	"311101"	Laborant chemiczny	1,0000
6.	"346103"	Opiekunka środowiskowa	1,0000
7.	"421102"	Kasjer handlowy	1,0000
8.	"421201"	Kasjer bankowy	1,0000
9.	"422201"	Recepcjonista	1,0000
10.	"514103"	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	1,0000
11.	"631102"	Robotnik leśny	1,0000
12.	"712204"	Zbrojarz	1,0000
13.	"712901"	Konserwator budynków	1,0000
14.	"714201"	Lakiernik samochodowy	1,0000
15.	"828105"	Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	1,0000
16.	"913302"	Pracznia	1,0000
17.	"915202"	Dozorca	1,0000
18.	"916103"	Sortowacz surowców wtórnych	1,0000
19.	"933104"	Robotnik magazynowy	1,0000

Zawody nadwyżkowe charakteryzują się głównie tym, że wskaźnik intensywności nadwyżki jest mniejszy niż 0,9. Jest ich nieznacznie mniej niż zawodów deficytowych.

Zawody nadwyżkowe

(zawody nadwyżkowe wg wskaźnika intensywności nadwyżki w I półroczu 2010r.)

	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w I półroczu 2010r.
1.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	0,8182
2.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	0,7917
3.	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,7500
4.	"341504"	Telemarketer	0,6667
5.	"223301"	Lekarz weterynarii	0,6000
6.	"931301"	Robotnik budowlany	0,5862

7.	"514109"	Fryzjer damski	0,5714
8.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	0,5000
9.	"322404"	Terapeuta zajęciowy	0,5000
10.	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	0,5000
11.	"741203"	Piekarz	0,5000
12.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	0,5000
13.	"921102"	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	0,5000
14.	"512201"	Kucharz	0,4615
15.	"742207"	Stolarz meblowy	0,4167
16.	"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	0,3913
17.	"741201"	Cukiernik	0,3750
18.	"214208"	Inżynier inżynierii środowiska – instalacje sanitarne	0,3333
19.	"512302"	Kelner	0,3333
20.	"932103"	Pakowacz	0,3333
21.	"742204"	Stolarz	0,2609
22.	"223903"	Fizjoterapeuta	0,2500
23.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,2424
24.	"221102"	Biolog	0,1667
25.	"741103"	Rozbieracz-wykrawacz	0,1667
26.	"741104"	Rzeźnik wędliniarz	0,1667
27.	"916201"	Robotnik placowy	0,1667
28.	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	0,1579
29.	"712102"	Murarz	0,1429
30.	"723306"	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,1429
31.	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1250
32.	"722204"	Ślusarz	0,1034
33.	"713501"	Monter/składacz okien	0,0833
34.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	0,0667
35.	"241102"	Ekonomista	0,0556
36.	"312102"	Technik informatyk	0,0417

Ze zgromadzonego materiału wynika, iż w/w zawody charakteryzują się niedopasowaniem popytu i podaży na rynku pracy. Występowanie większej ilości zawodów nadwyżkowych niż deficytowych oznacza, że istnieje mniejsze zapotrzebowanie na

pracowników o takich czy innych kwalifikacjach niż rzeczywista liczba ludzi je posiadających.

Należy również zauważyć, że statystyki powiatowe nie wykazują licznie występujących ofert pracy, które napływają do służb zatrudnienia w formie ofert pośrednictwa otwartego i bez woli korzystania z aktywnego pośrednictwa ze strony urzędu. Miejsca pracy na tablicach ogłoszeniowych uwzględnione w statystyce ofert pracy znacznie zmieniałyby obraz końcowy ilości i występowania zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Dokonując analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych należy zwrócić także uwagę na fakt, iż dane statystyczne wykazane w wydrukach komputerowych w niektórych przypadkach odbiegają od faktycznego zapotrzebowania rynku pracy zarówno w podaż jak i w popyt na niektóre grupy zawodów. Sytuacja ta wynika ze zmiany klasyfikacji zawodów oraz nieprzejrzystego określania stanowisk w zgłaszanych przez pracodawców ofertach pracy.

4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że wśród 28 dużych grup zawodów w najlepszej sytuacji pozostają **pracownicy usług osobistych i ochrony** (kod grupy zawodów 51) – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,8842 oraz **operatorzy i monterzy maszyn** (kod grupy zawodu 82) – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,9091. Powyższe wskaźniki są najbliższe wartości 0,9, od której przyjmuje się występowanie równowagi na rynku pracy.

Dla 8 dużych grup zrównoważenie nie jest możliwe, gdyż wartość wskaźnika waha się w przedziale 0,4000 – 0,0517 i w tak dużej nadwyżce są niektóre zawody wymagające wyższego wykształcenia np. **specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia** (kod grupy zawodów 22, wskaźnik 0,3250), **specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych** (kod grupy 21, wskaźnik 0,2105), średniego wykształcenia np. **średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia** (kod grupy 32, wskaźnik 0,1069), **średni personel techniczny** (kod grupy 31, wskaźnik 0,0554) jak i zawody związane z wykonywaniem prac prostych np. **robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn urządzeń** (kod grupy 72, wskaźnik 0,2116) czy **operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych** (kod grupy zawodów 81, wskaźnik 0,4000).

Natomiast w 6 dużych grupach, dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi powyżej 1,1 znaleźli się między innymi: **pracownicy obsługi biurowej** (kod grupy

41, wskaźnik 7,6764), **robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie** (kod grupy 93, wskaźnik 1,2973), **modelki, sprzedawcy i demonstratorzy** (kod grupy 52, wskaźnik 1,2045) czy też **kierowcy i operatorzy pojazdów** (kod grupy 83, wskaźnik 2,2222).

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że tylko trzy grupy zawodów **pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów** (kod grupy 42), **leśnicy i rybacy** (kod grupy 63), **pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów** (kod grupy 13), osiągnęły wskaźnik 1,0000 (zawody zrównoważone).

Ostatnie dwie pozycje w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika intensywności deficytu zawodów zajmują zawody dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- Rolnicy
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby

4.3.Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie

Osoby bezrobotne pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy na koniec czerwca 2010 roku stanowiły ponad 41% ogółu osób bezrobotnych. W tej sytuacji ważne jest posiadanie wiedzy dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób długotrwale bezrobotnych. Dokonana analiza bazy pozwoliła ustalić ranking zawodów (według dużych grup) generujących długotrwale bezrobocie. Na pierwszym miejscu znajduje się grupa zawodowa **robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni** (kod grupy 73) wskaźnik 0,7500%. Kolejne miejsca to: **rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby** (kod grupy 64), wskaźnik 0,6667%, **kierownicy małych przedsiębiorstw** (kod grupy 13) wskaźnik 0,5000%, **kierowcy i operatorzy pojazdów** (kod grupy 83) wskaźnik 0,2308%, **pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach** (kod grupy 91) wskaźnik 0,2125%.

Zarejestrowane osoby długotrwale bezrobotne występują w 194 grupach zawodowych (elementarnych). Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 1,0 oznacza, że wszystkie osoby w tych zawodach to osoby długotrwale bezrobotne. W na koniec czerwca 2010 roku takich grup zawodów było 10, m.in. nauczyciele szkół podstawowych, średni personel ochrony zdrowia gdzie indziej nie sklasyfikowany, hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, inkasenci i poborcy.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia niższy od 1,0, a wyższy od 0,5 oznacza, iż osoby o zawodach z tego przedziału wskaźnika należy zaliczyć do zagrożonych długotrwałym bezrobociem. W 3 grupach zawodów znaleźli się betoniarze, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 0,5 oznacza, iż liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danych zawodach, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest o połowę niższa od liczby ogółem zarejestrowanych bezrobotnych w tych zawodach. Grup zawodów o tym wskaźniku było 9. Są to m.in. dekarze, położne, pomoce domowe i sprzątaczkę, pracownicy domowej opieki osobistej, robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni.

Wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia o wartości poniżej 0,5 charakteryzowały się 62 zawody: m. in.: elektrycy budowlani i pokrewni, matematycy i pokrewni, kierowcy samochodów osobowych, księgowi, elektromechanicy, pracownicy usług ochrony gdzie indziej nie sklasyfikowani, murarze i pokrewni, technicy mechanicy, fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni, ekonomiści, magazynierzy i pokrewni, kelnerzy i pokrewni, technicy informatycy, stolarze i pokrewni, elektromonterzy, tynkarze i pokrewni, szklarze i pokrewni.

Bardzo duża liczba zawodów bo aż 110 nie generuje długotrwałego bezrobocia.

4.4.Szansa uzyskania oferty w zawodzie

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie jest to bardzo ważna zmienna, ponieważ pozwala na określenie tych zawodów, w których możliwość znalezienia pracy jest znikoma i wymaga podjęcia działań dążących do doskonalenia lub nabycia nowych umiejętności zawodowych posiadanych przez bezrobotnych. Wylicza się go na podstawie stosunku średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w I półroczu 2010 roku, będącej w dyspozycji urzędu pracy i średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie w analogicznym okresie.

W oparciu o tabelę zawierającą wszystkie zawody dokonano rankingu zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty oraz wyboru przykładowych zawodów o zerowym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty.

Ranking zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty według stanu na 30.06.2010r. (grupy zawodów o największych szansach na szybkie znalezienie pracy w wyuczonym zawodzie) przedstawia się następująco:

LP.	Wyszczególnienie	kod grupy zawodów	Wysokość wskaźnika
1.	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	"4191"	2,5417
2.	Kodowacze i korektorzy	"4142"	1,1111
3.	Opiekunki dziecięce	"5131"	1,0555
4.	Asystenci weterynaryjni	"3225"	1,0000
5.	Kierowcy samochodów ciężarowych	"8323"	0,8462
6.	Technicy farmaceutyczni	"3226"	0,8333
7.	Doręczyciele pocztowi i pokrewni	"4141"	0,7500
8.	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	"9312"	0,7500
9.	Farmaceuci	"2234"	0,6666
10.	Plastycy i pokrewni	"3471"	0,6666
11.	Asystenci i technicy dentystyczni	"3223"	0,6666
12.	Ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	"7423"	0,6666
13.	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	"2233"	0,5000

Poniższa tabela przedstawia przykładowych 20 zawodów o zerowym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty w I półroczu 2010 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	kod grupy zawodów	Wysokość wskaźnika
1.	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	"7442"	0
2.	Matematycy i pokrewni	"2121"	0
3.	Malarze budowlani i pokrewni	"7141"	0
4.	Maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni	"8162"	0
5.	Nauczyciele szkół podstawowych	"2331"	0
6.	Tapicerzy i pokrewni	"7437"	0
7.	Obuwnicy* (zawód szkolny: Obuwnik - obejmuje grupę elementarną 7443)	"7443"	0
8.	Zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	"7324"	0
9.	Telefoniści	"4223"	0
10.	Technicy elektrycy	"3113"	0

11	Technicy mechanicy	"3115"	0
12.	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	"3212"	0
13.	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	"3119"	0
14.	Technicy elektronicy, telekomunikacji i pokrewni	"3114"	0
15.	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	"3112"	0
16.	Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności - obejmuje grupę elementarną 3213)	"3213"	0
17.	Dietetycy i żywieniowcy	"3214"	0
18.	Filolodzy i tłumacze	"2443"	0
19.	Filozofowie, historycy i politolodzy	"2442"	0
20.	Higieniści	"3221"	0

Wnioski

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych oraz ofert pracy według zawodów nasuwają się następujące wnioski:

1. Na koniec czerwca 2010 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 206 osób w porównaniu do stanu z końca czerwca 2009 roku.
2. W rejestrach powiatowego urzędu pracy:
 - Większość osób bezrobotnych to osoby poprzednio pracujące (59,4%),
 - Wśród wszystkich zarejestrowanych najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni posiadający zawód wyuczony (75,4%),
 - Osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych stanowiły 22,7%.
3. Struktura bezrobotnych według kwalifikacji zawodów w układzie grup dużych wskazuje, że najliczniejszą kategorię tworzyły osoby posiadające zawód z grupy robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (ślusarze, mechanicy pojazdów samochodowych, mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń).
4. Wśród napływających do PUP ofert pracy dominują oferty dla zawodów związanych z pracami prostymi oraz niewymagających wysokich kwalifikacji (sprzedawca, ślusarz, pracownik biurowy).
5. W I połowie 2010 roku urząd dysponował 880 ofertami pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców w sekcjach PKD: handel hurtowy i detaliczny (222

ofert), przetwórstwo przemysłowe (104 oferty), administracja publiczna i obrona narodowa (84 oferty), działalność profesjonalna, naukowa techniczna (72 oferty), budownictwo (66 ofert), edukacja (61 ofert), pozostała działalność usługowa (48 ofert).

6. Przeprowadzona analiza obrazuje, iż największy deficyt zasobów pracy występuje w zawodach: kierowca samochodu ciężarowego, robotnik drogowy, technik farmaceutyczny, dekarz, tynkarz, pracownik socjalny, opiekunka dziecięca, operator suwnic, pracownik ochrony mienia i osób.
7. Największą nadwyżką zasobów pracy charakteryzują się zawody: pracownik administracyjny, fryzjer, elektromonter instalacji elektrycznych, telemarketer, kucharz, piekarz, mechanik samochodów ciężarowych, terapeuta zajęciowy, specjalista do spraw marketingu i handlu, cukiernik. Zawody nadwyżkowe występują w większej liczbie niż zawody deficytowe.
8. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w określonych zawodach i specjalnościach wymaga uświadomienia osobom bezrobotnym wkraczającym lub powracającym na rynek pracy potrzeby doksztalcania się, a nawet zmiany kwalifikacji zawodowych. W aspekcie omawianego problemu dużego znaczenia nabierają szkolenia osób bezrobotnych, które mogą mieć wpływ na ograniczenie bezrobocia wśród zawodów nadwyżkowych.

Opracował: Marcin Ostrowski

**DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY**

Maria Modrzejewska